

nomoćnik prvotuženoga, a ovo slijedi i iz dopisa prvotuženoga u vezi s odnosnim brodom od 23.I 1969.g, a koji je dopis pisao predstavnik brodovlasnika, tj. prvotuženog, Lemonard, a to nadalje slijedi i iz ostalih dopisa koji su priloženi spisu, u kojima se prvotuženi predstavlja kao nosilac prava iz ugovora o popravku.

Kako drugotuženi nije postavio prigovor pomanjkajna pasivne legitimacije, to pitanje sud nije ni razmatrao kao prethodno pitanje.

Što se tiče prigovora o neurednoj dostavi tužbe prvotuženom valja istaći da ni taj prigovor prvotuženoga nije osnovan. Dostava tužbe prvotuženom izvršena je u skladu odredaba čl.125 ZPP-a u vezi čl.123 ZPP-a. Kako je prvotuženi naznačio u svojim službenim aktima svoje sjedište u Rue Adrien Lachenel br.26 u Genevi, to je dostava tužbe na tu adresu i pravilno izvršena, jer je odnosna adresa Evropska kancelarija prvotuženoga, gdje se nalaze njegovi zakonski predstavnici, koji u tom svojstvu stanuju u rečenom sjedištu, što jasno i nedvosmisleno slijedi iz podneska koji je prvotuženi dao Trgovačkom sudu u Parizu, podneskom od 22.I 1970.g.

G.B.

SUD ČASTI PRI SAVEZNOJ
PRIVREDNOJ KOMORI

Odluka S. br.11/70
od 23.IX 1970.

Vijeće: Dušan Arandjelović, Dušan Rafajlović, Ilija Radonić

Špediter - Velesajam - Djelatnost špeditera na prostoru velesajma - Velesajam nema prava obavljanja špediterskih poslova na svom prostoru povjeriti jednom špediteru tako da druge špeditere iz toga isključi - To i pod pretpostavkom da je velesajam registriran za obavljanje špediterskih poslova na svom prostoru

Tužitelji su dva špeditera, a tuženik je velesajam. Tužitelji u tužbi navode da je uprava velesajma s jednim trećim špediterom sklopila ugovor na temelju kojega mu je povjerala isključivo pravo obavljanja špediterskih poslova na njegovom prostoru. U vezi s tim velesajam je obavijestio strane izlagače o tome da špediterske usluge na terenu sajma vrši isključivo njegov oficijelni špediter, te da svoje špeditere upućuju na urednu i pravovremenu predaju robe tom špediteru. Tužitelji stoga smatraju da su oni i drugi špediteri time stavljeni u neravnopravni položaj u odnosu na špeditera velesajma,

a osim toga ostalim špediterima se onemogućava da za svoje komitente obavljaju poslove špedicije na velesajmu. Smatraju da tuženi može imati svoga oficijelnoga špeditera, ali da mu ne može dati pravo da isključivo obavlja špediciju na prostoru velesajma, pa i u slučaju ako je tuženo poduzeće upisano u registar privrednih organizacija za obavljanje špediterskih poslova kao svoju sporednu djelatnost.

Pri tome treba imati u vidu da se ovakvim postupanjem tuženog poduzeća stvara zbrka, jer izlagači slobodno biraju svog špeditera u koga imaju povjerenje da obavi sve poslove pa i one u sajamskom krugu koji spadaju u najosjetljivije i najodgovornije špediterske poslove. Stoga su predložili da se tuženi proglasi odgovornim i prema njemu izrekne oštra mjera.

Tuženi velesajam u odgovoru na tužbu i na raspravi naveo je da uvođenje modernih instalacija u paviljone, velike količine i vrijednost izložaka, razvijen saobraćaj na malom i uskom prostoru, velika gužva za vrijeme doprema nja i ostovara robe, sigurnost ljudi i imovine domaćih i stranih izlagača - sve to prisililo je velesajam da putem oficijelnog špeditera preuzme u svoje ruke manipulaciju izložaka na sajamskom prostoru.

S druge strane velesajam je registrirao špeditersku djelatnost na sajamskom prostoru kao svoju sporednu djelatnost, pa ima pravo da ovo pravo prenese na drugog ovlaštenog špeditera. Isto tako, velesajam, kao privredna organizacija može da donosi odluke kako će urediti poslove u svojoj organizaciji, čime se ne ograničavaju prava drugih špediterskih poduzeća, jer njih mogu slobodno birati njihovi komitenti da obavljaju sve špediterske poslove do sajamskog prostora.

Stoga što izlagač slobodno bira sajamsku priredbu prema uvjetima za njeno održavanje, a sporni uvjet je saopćen izlagačima, nema povrede dobrih poslovnih običaja niti načela zdrave utakmice.

Na osnovi izloženog zastupnici tuženoga poduzeća predložili su da se ono oslobodi odgovornosti.

Sud časti je po ocjeni navoda tužitelja i tuženog i izvedenih dokaza našao da je tuženi odgovoran zbog povrede dobrih poslovnih običaja i načela zdrave utakmice. Naime, nesporna je činjenica da je tuženi povjerio jednom špediteru da kao njegov oficijelni špediter isključivo vrši špediterske usluge na prostoru velesajma namijenjenog za održavanje međunarodnog sajma. Iz ove bitne činjenice proizlazi

da je tuženik isključio tužitelje, koji su registrirani kao špediterske organizacije, kao i druge ovlaštene špeditere, da mogu za račun svojih komitenata obavljati špediterske poslove na sajamskom prostoru odredjenom za održavanje navedene sajamske priredbe. Po nalaženju suda, tuženi ima pravo da odredi svog oficijelnog špeditera radi što organiziranijeg obavljanja špediterskih poslova i uspješnijeg provodjenja sajamske priredbe. Međutim, protivno je dobrim poslovnim običajima i načelima zdrave utakmice u robnom prometu onemogućavati ostalim poduzećima da obavljaju špediterske poslove, na poslovnom prostoru sajma uz poštovanje sajamskog reda propisanog od strane Uprave sajma i plaćanje odgovarajuće naknade za korištenje sredstava sajma. Ovo stoga što je nesmetano obavljanje špediterskih poslova od strane ovlaštenih poduzeća za račun njihovih komitenata u skladu s načelima zdrave utakmice u ovoj oblasti privredjivanja. Pored toga, postupanje tuženog nanosi štetu slobodnom prometu, jer se promet usporava obavljanjem špediterskih poslova do kruga sajma od strane jednih špediterskih poduzeća, a potom preuzimanjem robe radi obavljanja daljih špediterskih poslova na sajamskom prostoru od strane drugog špediterskog poduzeća ovlaštenog da isključivo obavlja ove poslove u sajamskom krugu.

Po shvaćanju suda, ne može se prihvatiti stajalište tužbenog zahtjeva, da je samoupravno pravo tuženog da ovako postupa. Ovo stoga što se o izložbenom prostoru koji se iznajmljuje izlagačima, koji imaju pravo da slobodno biraju svog špeditera za obavljanje špediterskih poslova do izložbenog prostora koji je zakupljen za određeno vrijeme. Zbog toga se to i protivi poslovnim običajima. Sa tog aspekta nije se mogao uvažiti i navod tuženog da je on registrirao špeditersku djelatnost kao sporednu svoju djelatnost i da po toj osnovi ima pravo da istu prenese na drugog. Druga je stvar, ako velesajam, nudeći usluge svog oficijelnog špeditera izlagačima i inozemnim špediterskim poduzećima postigne sukladnost da se ovi koriste oficijelnim špediterom. U tom slučaju ne bi bile navedene povrede. Ali povreda stoji, zbog navedenih razloga, kada se to želi postići prinudnim mjerama koje nemaju osnove u našem sistemu, jer ovakve mjere u sebi nose crte stvaranja monopolističkog položaja.

Na osnovi svega izloženog, sud je našao da je tuženo poduzeće odgovorno zato što je radilo suprotno poslovnim običajima i načelima slobodne utakmice.

N.P.